

Nyilatkozat

Nyilatkozat a digitális szolgáltatásokról szóló csomagról és az adatstratégiáról

Az elfogadás időpontja: 2021. november 18.

Az Európai Adatvédelmi Testület a következő nyilatkozatot fogadta el:

2020 novembere óta az Európai Bizottság digitális és adatstratégiája részeként számos jogalkotási javaslatot terjesztett elő, nevezetesen a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályt, a digitális piacokról szóló jogszabályt, az adatkormányzási rendeletet és a mesterséges intelligencia európai megközelítéséről szóló rendeletet. Az európai adatstratégiában bejelentett számos kezdeményezés egyikeként várhatóan hamarosan előterjesztik az „adatmegosztási jogszabályra” irányuló, ötödik javaslatot¹.

A javaslatok célja, hogy megkönnyítsék a (személyes) adatok további felhasználását és megosztását az „adatgazdaságon” belül több állami és magánfél között, támogassák az olyan konkrét technológiák használatát, mint a big data technológia és a mesterséges intelligencia, valamint szabályozzák az online platformokat és kapuőröket (gatekeepers). A személyes adatok kezelése már most is a javaslatok által szabályozott szervezetek, üzleti modellek és technológiák alaptevékenysége, vagy az lesz. A javaslatok elfogadásának és végrehajtásának együttes hatása ezért jelentős befolyással lesz az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 7. és 8. cikkében, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 16. cikkében foglalt, a magánélethez és a személyes adatok védelméhez való alapvető jogok védelmére.

Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos már kiadott közös véleményeket az adatkormányzási rendeletről² és a mesterséges intelligencia európai megközelítéséről szóló rendeletről, az európai adatvédelmi biztos pedig az európai adatstratégiáról, a digitális piacokról szóló jogszabályról és a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályról³. E vélemények számos aggályra

¹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának, Európai adatstratégia, COM(2020) 66 final.

² Az Európai Adatvédelmi Testület kiadta a 05/2021. sz. nyilatkozatot is az adatkormányzási rendeletről a jogalkotási fejlemények fényében.

³ Az európai adatvédelmi biztos emellett előzetes véleményt adott ki az európai egészségügyi adatterről. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos valamennyi véleményének és nyilatkozatának áttekintését e nyilatkozat melléklete tartalmazza.

világítanak rá, és ajánlásokat fogalmaznak meg annak érdekében, hogy a javaslatok jobban összhangba kerüljenek a meglévő uniós adatvédelmi jogszabályokkal. Az Európai Adatvédelmi Testület sajnálattal állapítja meg, hogy a társjogalkotó eddig számos ajánlással nem foglalkozott megfelelő mértékben⁴.

Ezzel a nyilatkozattal az Európai Adatvédelmi Testület számos, általános aggályra hívja fel a figyelmet, és sürgeti a társjogalkotót, hogy tegyen határozott lépéseket ezekkel kapcsolatban. Aggályaink három kategóriába sorolhatók: 1) az egyének alapvető jogai és szabadságai védelmének hiánya; 2) a felügyelet széttagoaltsága; és 3) a következetlenségekből fakadó kockázatok.

Az Európai Adatvédelmi Testület úgy véli, hogy a javaslatok további módosítások nélkül negatív hatással lesznek az egyének alapvető jogaira és szabadságaira, és jelentős jogbizonytalansághoz vezetnek, ami aláásná mind a meglévő, mind a jövőbeli jogi keretet. Így előfordulhat, hogy a javaslatok nem teremtik meg az innováció és a gazdasági növekedés azon feltételeit, amelyeket maguk a javaslatok irányoztak elő.

1. AZ EGYÉNEK ALAPVETŐ JOGAI ÉS SZABADSÁGAI SZÁMÁRA BIZTOSÍTOTT VÉDELEM HIÁNYA VÉDELMEK HIÁNYA

A javaslatokban olyan döntések születtek, amelyek valószínűleg hosszú távú hatást gyakorolnak az egyének és a társadalom egészének alapvető jogaira és szabadságaira. Míg a javaslatok összességében számos kockázat enyhítésére irányulnak, az Európai Adatvédelmi Testületnek komoly aggályai vannak a meghozott döntések miatt, és úgy véli, hogy az egyének alapvető jogai és szabadságai további védelmet igényelnek. Konkrétan ide tartoznak a következők:

- A mesterséges intelligencia (MI) európai megközelítéséről szóló rendeletjavaslat lehetővé tenné **olyan mesterségesintelligencia-rendszerek** használatát, amelyek az egyéneket az **etnikai hovatartozás, a nem, valamint a politikai vagy szexuális irányultság** vagy a megkülönböztetés egyéb tiltott indokai alapján a biometrikus adatok által kategorizálják (például arcfelismeréssel), vagy olyan MI-rendszerek használatát, amelyek tudományos megalapozottsága nem bizonyított, vagy amelyek közvetlenül ütköznek az EU alapvető értékeibe⁵. Az Európai Adatvédelmi Testület úgy véli, hogy az ilyen rendszereket be kell tiltani az EU-ban, és felszólítja a társjogalkotókat, hogy ezt a tilalmat foglalják bele a mesterséges intelligencia európai megközelítéséről szóló rendeletbe. Az Európai Adatvédelmi Testület továbbá úgy véli, hogy a mesterséges intelligencia **természetes személy érzelmeire vonatkozó következtetés** céljából történő felhasználása rendkívül nemkívánatos, és azt meg kell tiltani, kivéve bizonyos pontosan meghatározott felhasználási eseteket, nevezetesen egészségügyi vagy kutatási célokat, megfelelő biztosítékok, feltételek és korlátozások mellett⁶.

---

⁴ Az e nyilatkozatban kiemelt aggályok a Bizottság javaslatainak eredeti szövegére vonatkoznak, és nem utalnak az Európai Parlament vagy az Európai Unió Tanácsának későbbi álláspontjára, kivéve, ha ezt kifejezetten jelzik.

⁵ Pl. poligráf, a mesterséges intelligencia európai megközelítéséről szóló rendelet III. melléklete, 6. b) és 7. a) pontja. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos közös véleménye a mesterséges intelligencia európai megközelítéséről szóló rendeletről, 32. bekezdés.

⁶ Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos közös véleménye a mesterséges intelligencia európai megközelítéséről szóló rendeletről, 35. bekezdés.

- Hasonlóképpen, tekintettel az egyének alapvető jogaira és szabadságaira gyakorolt jelentős negatív hatásra, az Európai Adatvédelmi Testület megismétli, hogy a mesterséges intelligencia európai megközelítéséről szóló rendeletnek **tiltania kell a mesterséges intelligenciának a nyilvános helyeken emberi ismertetőjelek– például az arc, a járás, az ujjlenyomat, a DNS, a hang, a billentyűleütések és más biometrikus vagy viselkedési jellemzők – automatikus felismerésére való, bármilyen összefüggésben történő használatát**⁷. A mesterséges intelligencia európai megközelítéséről szóló rendeletjavaslat jelenleg bizonyos esetekben lehetővé teszi a nyilvánosság számára hozzáférhető helyeken a bűnüldözési célokból történő valós idejű távoli biometrikus azonosítást⁸. Az Európai Adatvédelmi Testület üdvözli az EP nemrégiben elfogadott állásfoglalását, amely kiemeli a jelentős kockázatokat⁹.
- Az Európai Adatvédelmi Testület úgy véli továbbá, hogy a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályban **szigorúbban kellene szabályozni a célzott online hirdetéseket**, előnyben részesítve a kevésbé tolaakodó jellegű hirdetési formákat, amelyek nem teszik szükségessé a felhasználók és a tartalom közötti interakció nyomon követését, és sürgeti a társjogalkotót, hogy vegye fontolóra **a széles körű nyomon követésen alapuló célzott hirdetések betiltásához**¹⁰ vezető fokozatos megszüntetést, míg a gyermekekről történő profilalkotást általánosságban meg kell tiltani.
- Az Európai Adatvédelmi Testület javasolja, hogy a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályba és a digitális piacokról szóló jogszabályba egyaránt vezessenek be **interoperabilitási követelményeket** a verseny számára nyitottabb digitális környezet előmozdítása érdekében, megkönnyítve az egyének számára, hogy jobb, a magánélet és az adatok védelmét biztosító szolgáltatások közül válasszanak¹¹.

2. A FELÜGYELET SZÉTTAGOLTSÁGA

A javaslatok mindegyike felügyeleti hatóságok létrehozásáról és e hatóságok közötti új európai együttműködési struktúrákról (a továbbiakban: európai testületek)¹² rendelkezik. Bár a személyes

⁷ Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos közös véleménye a mesterséges intelligencia európai megközelítéséről szóló rendeletről, 32. bekezdés.

⁸ A mesterséges intelligencia európai megközelítéséről szóló rendelet 5. cikke (1) bekezdése d) pontjának i-iii. alpontjában meghatározottak szerint.

⁹ Az Európai Parlament 2021. október 6-i állásfoglalása a mesterséges intelligenciáról a büntetőjogban, és annak a rendőrség és az igazságügyi hatóságok általi felhasználásáról büntetőügyekben (2020/2016(INI)).

¹⁰ Lásd még az európai adatvédelmi biztos digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályra vonatkozó véleményének 69–70. bekezdését, valamint az Európai Parlament 2020. október 20-i állásfoglalását a Bizottságnak szóló ajánlásokkal a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályról: az online működő vállalkozásokra vonatkozó kereskedelmi és polgári jogi szabályok kiigazítása (2020/2019(INL), 15. bekezdés).

¹¹ Lásd még az európai adatvédelmi biztos digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályra vonatkozó véleményének 84–85. bekezdését és az európai adatvédelmi biztos digitális piacokról szóló jogszabályra vonatkozó véleményének 37–38. bekezdését.

¹² Digitális piaci tanácsadó bizottság a digitális piacokról szóló jogszabályban; Digitális Szolgáltatások Európai Testülete a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályban; Mesterséges Intelligenciával Foglalkozó Európai Testület a mesterséges intelligencia európai megközelítéséről szóló rendeletben; Európai Adatinnovációs Testület az adatkormányzási rendeletben.

adatok kezelése központi szerepet játszik a javaslatok által szabályozott tevékenységekben, az adatvédelmi felügyeleti hatóságokat nem jelölik ki fő illetékes hatóságként. Az Európai Adatvédelmi Testület emlékeztet arra, hogy a személyes adatok védelmét és szabad áramlását illetően az EUMSZ 16. cikkének (2) bekezdése és az Európai Unió Alapjogi Chartája 8. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy a személyes adatok kezelésének felügyeletét független adatvédelmi hatóságokra kell bízni¹³.

Emellett az Európai Adatvédelmi Testület komoly aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a javaslatok nem határozzák meg egyértelműen, hogy az új felügyeleti szerveknek (és az azokat kísérő európai testületeknek) hogyan kellene együttműködniük az adatvédelmi felügyeleti hatóságokkal (és az Európai Adatvédelmi Testülettel). A javaslatok különösen nem térnek ki megfelelően a hatáskörök közötti esetleges átfedésekre, és az egymással való konzultációra a kölcsönös érdeklődésre számot tartó ügyekben. Ez azzal a **veszéllyel jár**, hogy **párhuzamos felügyeleti struktúrák** jönnek létre abban az esetben, ha a különböző illetékes hatóságok ugyanazon (adatkezelési) tevékenységek tekintetében felügyelik ugyanazokat a szervezeteket **anélkül, hogy strukturált együttműködés** állna fenn köztük.

Konkréten ide tartoznak a következők:

- A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályjavaslat előírja az illetékes hatóságok számára, hogy felügyeljék az online óriásplatformok **ajánlórendszereit**¹⁴ (amelyek gyakran az általános adatvédelmi rendelet értelmében vett érintettekről történő profilalkotást foglalják magukban); valamint a **rendszerszintű kockázatok értékelése és mérséklése érdekében hozott intézkedéseket, beleértve a magánélet tiszteletben tartásához való jogot érintő kockázatokat is**¹⁵. Ugyanez a javaslat tartalmaz olyan **magatartási kódexekre** vonatkozó rendelkezéseket is, amelyek személyes adatok kezelésére vonatkozhatnak¹⁶. Ugyanakkor nem írja elő az illetékes hatóságok számára, hogy hivatalosan konzultáljanak vagy együttműködjenek az Európai Adatvédelmi Testülettel vagy annak tagjaival. Ez azzal a kockázattal jár, hogy egymásnak ellentmondó iránymutatás vagy akár eltérő eredmények születtek a felügyeleti hatóságok jogérvényesítési intézkedéseiben.
- Az adatkormányzási rendeletjavaslat **új típusú szolgáltatókat és szervezeteket** határoz meg, amelyek nagy mennyiségű potenciálisan érzékeny adatot kezelnének, nevezetesen adatközvetítő szolgáltatásokat és adataltruista szervezeteket. **Az „átvilágítási” rendszer azonban szinte deklaratív jellegű, és mint ilyen, nem biztosít megfelelő védelmet az**

---

¹³ Lásd az Európai Adatvédelmi Testület 05/2021. sz. nyilatkozatát az adatkormányzási rendeletről a jogalkotási fejlemények fényében, 3. oldal; az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos közös véleményét a mesterséges intelligencia európai megközelítéséről szóló rendeletről, 14. oldal.

¹⁴A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály 29. cikke.

¹⁵ Különösen a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály 26. cikkére, többek között 26. cikke (1) bekezdésének b) pontjára, valamint 35. és 36. cikkére (magatartási kódexek) hivatkozó 27. cikkével (legjelentősebb és ismétlődő rendszerszintű kockázatok azonosítása és értékelése, valamint az ilyen kockázatok csökkentésére vonatkozó bevált gyakorlatok) összefüggésben.

¹⁶ Lásd a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály 35–36. cikkét.

érintettek számára¹⁷, mivel a (főként formai) követelmények¹⁸ illetékes hatóság általi ellenőrzésére korlátozódik, amelyeknek nagyon rövid időn belül kell megtörténniük¹⁹.

- A mesterséges intelligencia európai megközelítéséről szóló rendeletjavaslat **tanúsítási rendszert és magatartási kódexeket** határoz meg a nagy kockázatú MI-rendszerekre vonatkozóan, de nem világos, hogy ezek a tanúsítványok és kódok kapcsolódhatnak-e az általános adatvédelmi rendelet szerinti követelményekhez, és ha igen, hogyan²⁰. Ez olyan helyzetekhez vezethet, amikor a forgalomba hozatalra vagy üzembe helyezésre vonatkozó, a mesterséges intelligencia európai megközelítéséről szóló rendelet alapján tanúsított (CE-jelöléssel ellátott) MI-rendszerek nem felelnek meg az adatvédelmi szabályoknak és elveknek (nevezetesen a beépített és alapértelmezett adatvédelem elvének)²¹. Ezenkívül a mesterséges intelligencia európai megközelítéséről szóló rendeletjavaslat nem tartalmaz utalást a magatartási kódexek nyomán követésre szolgáló (kötelező) mechanizmusokra, amelyek célja annak ellenőrzése, hogy a nem magas kockázatú MI-rendszerek szolgáltatói megfelelnek-e a kódexek rendelkezéseinek²².
- A digitális piacokról szóló jogszabályjavaslat előírja a kapuőrök számára, hogy az általános adatvédelmi rendelettel összhangban könnyítsék meg az **adathordozhatóság** gyakorlását, és bizonyos feltételek mellett biztosítsanak **hozzáférést az adatokhoz**, többek között a 6. cikk (1) bekezdésének h) és i) pontja szerinti személyes adatokhoz, valamint a 6. cikk (1) bekezdésének j) pontja szerinti anonimizált adatokhoz anélkül, hogy egyértelmű jogalapot nyújtanának a személyes adatok kezeléséhez, vagy konzultációs és együttműködési kötelezettséget írnának elő a digitális piacokról szóló jogszabály alapján kijelölt bármely illetékes hatóság és az illetékes adatvédelmi hatóság között a digitális piacokról szóló jogszabály e rendelkezéseinek való megfelelés felügyelete során.

A felügyelet egymást kiegészítő jellegének biztosítása és a jogbiztonság fokozása érdekében az Európai Adatvédelmi Testület határozottan ajánlja, hogy minden javaslat egyértelműen említse meg az adatvédelmi felügyeleti hatóságokat azon érintett illetékes hatóságok között, amelyekkel együttműködést kell folytatni. Emellett minden javaslatnak **kifejezett jogalapot kell biztosítania a hatékony együttműködéshez szükséges információcseré számára, és meg kell határoznia az együttműködés feltételeit**. A javaslatoknak továbbá lehetővé kell tenniük az egyes javaslatok szerinti illetékes felügyeleti hatóságok számára, hogy kérésre vagy saját kezdeményezésükre **megosszák** az illetékes adatvédelmi hatóságokkal a személyes adatok kezelésével kapcsolatos ellenőrzések és

---

¹⁷ Lásd az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos adatkormányzási rendeletről szóló közös véleményének 136., 140., 151., 155., 175., 180. és 191. bekezdését.

¹⁸ Az adatmegosztási szolgáltatók tekintetében az adatkormányzási rendelet 11. cikkében, az adataltruista szervezetek esetében pedig a 16–19. cikkben kerül meghatározásra.

¹⁹ Adatmegosztási szolgáltatók esetében az értesítés időpontjától számított egy hét (az adatkormányzási rendelet 10. cikkének (7) bekezdése); az adataltruista szervezetekre vonatkozó kérelem benyújtásától számított tizenkét hét (az adatkormányzási rendelet 17. cikkének (5) bekezdése).

²⁰ Lásd az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos közös véleményét a mesterséges intelligencia európai megközelítéséről szóló rendeletről, 74. bekezdés.

²¹ Lásd az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos közös véleményét a mesterséges intelligencia európai megközelítéséről szóló rendeletről, 76. bekezdés.

²² Lásd az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos közös véleményét a mesterséges intelligencia európai megközelítéséről szóló rendeletről, 79. bekezdés.

vizsgálatok során szerzett **információkat**²³. Az Európai Adatvédelmi Testület hangsúlyozni kívánja, hogy biztosítani kell, hogy az adatvédelmi felügyeleti hatóságok **elegendő forrással** rendelkezzenek e kiegészítő feladatok ellátásához.

3. A KÖVETKEZETLENSÉGEKBŐL FAKADÓ KOCKÁZATOK

A javaslatok mindegyike a személyes adatok kezelésével járó technológiák és tevékenységek szabályozására irányul. Így a meglévő adatvédelmi keret teljes mértékben alkalmazandó. A javaslatok rendelkező szövege azonban **félreérthetővé teheti** az adatvédelmi keret bizonyos esetekben történő alkalmazhatóságát. A társjogalkotónak meg kell oldania a kétértelműségeket a jogbiztonság **biztosítása** és a meglévő adatvédelmi keretrendszerrel való koherencia fokozása érdekében, hogy a keretrendszer alkalmazása hatékony legyen. A javaslatoknak minden esetben **egyértelműen ki kell mondaniuk, hogy nem befolyásolják vagy aláássák a meglévő adatvédelmi szabályok alkalmazását, és biztosítják, hogy a személyes adatok kezelése során az adatvédelmi szabályok érvényesülnek**.²⁴.

Emellett egyes rendelkezések ugyanazt a terminológiát használják, mint az általános adatvédelmi rendelet vagy az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv, a fent említett jogszabályokra való kifejezett hivatkozás nélkül. Ez azzal a kockázattal jár, hogy befolyásolja az általános adatvédelmi rendelet alapfogalmainak (például a „hozzájárulás” vagy az „érintett” kulcsfogalmainak) értelmezését²⁵. Azzal a kockázattal is jár, hogy bizonyos rendelkezések az általános adatvédelmi rendelethez vagy az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelvtől eltérő rendelkezéseként értelmezhetők. Következésképpen egyes rendelkezések **könnyen értelmezhetők a meglévő jogi kerettel összeegyeztethetetlen módon, és ebből következően jogbizonytalansághoz vezethetnek**.

Konkréten ide tartoznak a következők:

- A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályjavaslat előírja a szolgáltatók számára, hogy **legalább egy lehetőséget kínálnak a felhasználóknak arra, hogy olyan tartalomajánlásokat kapjanak, amelyek nem járnak profilalkotás alkalmazásával**²⁶. A beépített és alapértelmezett adatvédelem elve azonban megköveteli, hogy az ilyen ajánlásokat kínáló rendszerek *alapértelmezett esetben* ne alapuljanak profilalkotáson²⁷.
- A személyes adatok kezelésének **jogalapja** sok esetben nem derül ki egyértelműen a javaslatok jogi szövegéből. Az adatkormányzási rendeletjavaslatban szereplő egyik példa, hogy nem egyértelmű a közszférabeli szervezetek birtokában lévő személyes adatok további felhasználása²⁸. A mesterséges intelligencia európai megközelítéséről szóló rendeletjavaslat

²³ Lásd még az európai adatvédelmi biztos digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályról szóló véleményének 87–89. bekezdését és az európai adatvédelmi biztos digitális piacokról szóló jogszabályról szóló véleményének 39–41. bekezdését.

²⁴ Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 7. és 8. cikkében, valamint az EUMSZ 16. cikkében rögzített, a magánélethez és a személyes adatok védelméhez való alapvető joggal összhangban.

²⁵ Az Európai Adatvédelmi Testület üdvözli, hogy az adatkormányzási rendeletről szóló, 2021. szeptember 24-én elfogadott tanácsi megbízásban a hozzájárulás és az érintett fogalmát összhangba hozták az általános adatvédelmi rendeletben foglalt, a hozzájárulásra vonatkozó követelményekkel.

²⁶ A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály 29. cikke.

²⁷ Lásd az európai adatvédelmi biztos véleményét a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályról, 73. bekezdés.

²⁸ Az adatkormányzási rendelet 5. cikkének (6) bekezdése.

jelzi, hogy nem biztosít általános jogalapot a személyes adatok kezeléséhez, ugyanakkor megállapítja, hogy a magas kockázatú MI-rendszerek szolgáltatói „*kezelhetik a személyes adatok különleges kategóriáit*” a torzítás nyomon követésének, észlelésének és korrekciójának biztosítása érdekében, és további biztosítékokat követel meg e kezeléshez²⁹.

- A digitális piacokról szóló jogszabályjavaslatban szereplő „online közvetítő szolgáltatások” és az adatkormányzási rendeletjavaslatban szereplő „adatközvetítő szolgáltatások” – amelyek egyértelműen különböző jelentéssel bíró – (részben) **egymást átfedő terminológiája** zavart kelt, és akadályozza a javaslatok egyértelműségét.
- Az adatkormányzási rendeletjavaslattal kapcsolatos egyik fő aggály az, hogy a rendelkezések nem határozzák meg kellőképpen, **hogy nem személyes adatokra, személyes adatokra vagy mindkettőre vonatkoznak-e**, és nem határozzák meg kellőképpen, hogy a „vegyes adatkészletek” esetében az általános adatvédelmi rendelet alkalmazandó-e. Ezért nem egyértelmű, hogy az adatvédelmi keret továbbra is alkalmazandó lenne minden olyan esetben, amikor személyes adatok kezelésére kerül sor, és ha figyelembe kell venni az anonimizált személyes adatok újbóli azonosításának konkrét kockázatait³⁰. A különbségtétel hiánya zavart okozhat például a tekintetben, hogy szükség van-e az általános adatvédelmi rendelet szerinti jogalapra (ami az alkalmazási körébe tartozó valamennyi személyesadat-kezelés esetében így van)³¹.

Előretekintés:

Az Európai Adatvédelmi Testület tudatában van annak, hogy az európai adatstratégia egyik kulcsfontosságú kezdeményezése **közös európai adatterek** létrehozása a stratégiai ágazatokban és a közérdekű területeken, többek között az egészségügy területén („európai egészségügyi adattér”). E tekintetben az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos az adatkormányzási rendeletről szóló közös véleményében hangsúlyozza, hogy minden olyan javaslatnak – beleértve az adatokkal kapcsolatos jövőbeli kezdeményezéseket is, mint például **az adatmegosztási jogszabály** –, amely hatással lehet a személyes adatok kezelésére, biztosítania kell és fenn kell tartania a személyes adatok védelmére vonatkozó uniós vívmányok tiszteletben tartását és alkalmazását³².

E nyilatkozat kidolgozásakor még nem áll rendelkezésre az adatmegosztási jogszabályra vagy az európai egészségügyi adattérre vonatkozó javaslat célja és tartalma. Egyértelmű azonban, hogy mindkét kezdeményezés célja a (személyes) adatokhoz való hozzáférés és azok további felhasználásának növelése a magán- és a közsférabeli felek közötti adatmegosztás céljából.

Hasonlóképpen, az Európai Adatvédelmi Testület felszólítja a Bizottságot, hogy a jogbiztonság és a meglévő adatvédelmi kerettel való összhang biztosítása érdekében kerülje el a kétértelműségeket az

---

²⁹ A mesterséges intelligencia európai megközelítéséről szóló rendelet 10. cikkének (5) bekezdése.

³⁰ Lásd az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos közös véleményét az adatkormányzási rendeletről, 16. bekezdés.

³¹ Lásd továbbá az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos adatkormányzási rendeletről szóló közös véleményének 47–56. bekezdését, amelyek rámutatnak a személyes adatok kezelésének jogalapjával kapcsolatos jogbizonytalanságra.

³² Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos közös véleménye az adatkormányzási rendeletről, 19. bekezdés.

új javaslatokban a meglévő keret hatékony alkalmazása érdekében. A javaslatoknak minden esetben **egyértelműen ki kell mondaniuk, hogy nem befolyásolják vagy aláássák a meglévő adatvédelmi szabályok alkalmazását, és biztosítják, hogy a személyes adatok kezelése során az adatvédelmi szabályok érvényesülnek**³³.

Ezen túlmenően, figyelembe véve a fokozott adatmegosztás jelentette sajátos kihívásokat, az Európai Adatvédelmi Testület felszólít arra, hogy az európai adatterekre és az adatmegosztási jogszabályra vonatkozó jövőbeli jogalkotási javaslatok kezdettől fogva határozzanak meg **konkrét adatvédelmi biztosítékokat**, garantálva az adatvédelem magas szintjét, figyelembe véve adott esetben a különleges adatkategóriák, például az egészségügyi adatok kezelését. Azáltal, hogy a kezdetektől fogva explicit módon meghatározzák ezeket a biztosítékokat, szavatolható a személyes adatok megfelelő szintű védelme, és elkerülhető az esetleges jogbizonytalanság.

A fent említett, általános aggályok mellett az Európai Adatvédelmi Testület hangsúlyozni kívánja a következőket:

i. A személyes adatok védelméhez való jog mint az EUMSZ 16. cikk (1) bekezdése és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 8. cikke által létrehozott, az **egyes természetes személyekre** vonatkozó jog **elidegeníthetetlen jellege**, amelyről nem lehet lemondani³⁴.

ii. **Konkrét biztosítékok bevezetésének szükségessége az összes adatvédelmi elvnek való megfelelés biztosítása érdekében**, különös tekintettel az **adatminimalizálásra, a célhoz kötöttségre és az átláthatóságra**. A vonatkozó biztosítékok közé tartoznak többek között a következők: a kezelhető adattípusoknak, az adatkezelés céljainak, az érintetteknek, és az adattárolás időtartamának, valamint annak a meghatározása, hogy a személyes adatok mely felekkel oszthatók meg. Különös figyelmet kell fordítani a **tudományos kutatás céljából** történő adatkezelés biztosítékaira, biztosítva a **jogszerű, felelősségteljes és etikus adatgazdálkodást**, például az olyan kutatókra vonatkozó **átvilágítási követelményeket**, akik nagy mennyiségű potenciálisan érzékeny személyes adathoz férnek hozzá³⁵.

iii. A **beépített és alapértelmezett adatvédelemre** vonatkozó kötelezettség jelentősége, amely különösen fontos az „**összekapcsolt tárgyak**” (pl. a Dolgok és az Testek Internete ³⁶) összefüggésében, mivel jelentős kockázatok fenyegetik az érintett személyek alapvető jogait és szabadságait³⁷.

Az Európai Adatvédelmi Testület részéről

az elnök

(Andrea Jelinek)

---

³³ Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 7. és 8. cikkében, valamint az EUMSZ 16. cikkében rögzített, a magánélethez és a személyes adatok védelméhez való alapvető joggal összhangban.

³⁴ Az Európai Adatvédelmi Testület nyilatkozata az adatkormányzási rendeletről a jogalkotási fejlemények fényében, 4. oldal.

³⁵ Lásd például az adatszolgáltatási jogszabály 31. cikkének (4) és (5) bekezdésében meghatározott feltételeket.

³⁶ Lásd az adatmegosztási jogszabály bevezető hatásvizsgálatát (6. oldal), amely az „*intelligens háztartási készülékekre, viselhető eszközökre és lakásvezérlő rendszerekre*” hivatkozik:

https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13045-Az-adatkormanyzasi-rendelet-es-az-adatbazisok-jogi-vedelmere-vonatkozoz-modositott-szabalyok_hu.

³⁷ Lásd a 29. cikk szerinti adatvédelmi munkacsoport 8/2014. sz. véleményét a tárgyak internetének legújabb fejleményeiről, 6–9. o., elérhető a következő internetcímen:

https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp223_hu.pdf.

MELLÉKLET: Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos által elfogadott korábbi vélemények és nyilatkozatok jegyzéke

- J) Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos 2021. március 11-én elfogadott, 03/2021. sz. közös véleménye az európai adatkormányzásról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (adatkormányzási rendelet), amely a következő weboldalon érhető el: https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/edpbedps-joint-opinion/edpb-edps-joint-opinion-032021-proposal_hu
- J) Az Európai Adatvédelmi Testület 2021. május 19-én elfogadott, 05/2021. sz. nyilatkozata az adatkormányzási rendeletről a jogalkotási fejlemények fényében, amely a következő weboldalon érhető el: https://edpb.europa.eu/system/files/2021-05/edpb_statementondga_19052021_en_0.pdf
- J) Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos 2021. június 18-án elfogadott, 05/2021. sz. közös véleménye a mesterséges intelligenciára vonatkozó harmonizált szabályok (a mesterséges intelligenciáról szóló jogszabály) megállapításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról, amely a következő weboldalon érhető el: https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/edpbedps-joint-opinion/edpb-edps-joint-opinion-52021-proposal_hu
- J) Az európai adatvédelmi biztos 2021. február 10-én elfogadott, 01/2021. sz. véleménye a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályra irányuló javaslatról, amely elérhető a következő weboldalon: https://edps.europa.eu/data-protection/our-work/publications/opinions/digital-services-act_en
- J) Az európai adatvédelmi biztos 2021. február 10-én elfogadott, 02/2021. sz. véleménye a digitális piacokról szóló jogszabályra irányuló javaslatról, amely a következő weboldalon érhető el: https://edps.europa.eu/data-protection/our-work/publications/opinions/digital-services-act_en
- J) Az európai adatvédelmi biztos 2020. június 16-án elfogadott, 03/2020. sz. véleménye az európai adatstratégiáról, amely a következő weboldalon érhető el: https://edps.europa.eu/sites/default/files/publication/20-06-16_opinion_data_strategy_en.pdf
- J) Az európai adatvédelmi biztos 2020. november 17-én elfogadott, 8/2020. sz. előzetes véleménye az európai egészségügyi adatterről, amely a következő weboldalon érhető el: https://edps.europa.eu/sites/default/files/publication/20-11-17_preliminary_opinion_european_health_data_space_en.pdf.